

Naturstyrelsen Vestsjælland
J.nr. NST-422-00969
Ref. mohol/mamor
Februar 2016

**NOTAT
vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N133, Gribskov,
Esrum Sø og Snævret Skov**

Forslag til Natura 2000-plan for N133, Gribskov, Esrum Sø og Snævret Skov har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar kan ses på: <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>.

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 7 høringssvar.

Svarene har berørt følgende emner:

1. Områdets afgrænsning
2. Datagrundlag – datatilgængelighed
3. Datagrundlag – naturtyper
4. Datagrundlag – fugle
5. Indsatsprogram – naturtyper
6. Virkemidler og finansiering
7. Lovgrundlag – inddragelse i planlægning og gennemførelse
8. Lovgrundlag – opfølgning af planerne
9. Anden lovgivning

Flere emner er uddybende behandlet i særskilt høringsnotat om generelle emner www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter. Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv. Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Høringssvarene kan i sin helhed læses på <http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>.

Bemærkninger til planforslaget

1. Områdets afgrænsning

Morten Flygenring Larsen ønsker, at hans ejendom bliver taget ud af Natura 2000-området, da han finder, at den ikke indeholder natur af international betydning og som følge af landbrugsdrift sandsynligvis heller ikke vil komme til det. Desuden er ejendommen privatejet.

Michael Ingels Andreasen ønsker, at hans ejendom bliver taget ud af Natura 2000-området, da han finder, at den ikke indeholder natur af international betydning eller har andre forudsætninger for at være inkluderet og som følge af landbrugsdrift sandsynligvis heller ikke vil komme til det. Desuden nævnes det, at en sådan regulering bør bygge på frivillighed og inddragelse af lodsejerne, hvilket ikke har fundet sted. Han mener derfor også, at udpegningen med dens eventuelle konsekvenser på ejendommen udgør en krænkelse af ejendomsretten.

Den gennemførte høring vedrører alene forslag til Natura 2000-planer. Selve Natura 2000-områdernes afgrænsning har været i offentlig høring i forbindelse med områdeudpegningen. Grænserne blev trukket således, at områderne skulle rumme den natur og de levesteder, som Danmark er forpligtet til at udpege områder for, samtidig med at man bestræbte sig på at opnå enkle grænser, som så vidt muligt fulgte eksisterende administrative eller fysiske grænser. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

2. Datagrundlag – datatilgængelighed

En forening angiver, at det meget grove og upræcise kortmateriale i planforslaget gør det til en meget vanskelig opgave at give et seriøst indspil til planforslaget. Desuden er adgang til baggrundsdata, som tidligere let kunne findes på naturdata.dk, nu utilgængelige. Foreningen påpeger desuden, at ændringer af naturarealers naturtype i forhold til den første kortlægning kun er forklaret i prosaform uden en klar oversigt over, hvad der præcis er foretaget af ændringer.

På grund af pladshensyn har det ikke været muligt at vise data mere detaljeret, end det er tilfældet i planens og basisanalysens figurer. En mere detaljeret præsentation af kortdata findes digitalt i [MiljøGis](#) hvor det også er muligt direkte at sammenligne de to kortlægninger med hensyn til forekomsternes udstrækning, naturtype og naturtilstand. Dette er de data, der ligger til grund for forslag til Natura 2000-planer 2016-21, der er sendt i høring 19. december 2014 til 10. april

2015. Det har siden januar 2015 været muligt at downloade alle data, der vises i MiljøGis, således at man kan arbejde med dem i egne IT-systemer.

De bagvedliggende data som strukturdata og floralister mm kan fremsøges fra Danmarks Miljøportal via ikonet "Naturdata" i fanen "søge og finde". På dette link findes en vejledning: <http://www.miljoportal.dk/Dokumenter%20alle/Vejledning%20til%20søgning%20af%20naturdata.pdf>

Derudover er 'prior' også blevet opdateret med den nyeste kortlægning og direkte links til de bagvedliggende data. Prior findes på dette link:

<http://prior.dmu.dk/>

3. Datagrundlag – naturtyper

En forening mener, at lysåbne habitatnaturtyper er blevet overset ved naturtypekortlægningen på adskillige steder i Grib Skov.

Naturtypedata til brug for Natura 2000-planlægningen er indsamlet og kvalitetssikret i det nationale overvågningsprogram NOVANA, hvor der via feltbesigtigelser er sket en registrering af naturtyper og naturtilstandsparametre i alle områder for de mest udbredte og/eller truede naturtyper.

Registreringer og tilstandsvurdering er gennemført i overensstemmelse med de tekniske anvisninger, som sikrer ensartethed på tværs af områder og landsdele. Naturstyrelsen vurderer på den baggrund, at data samlet set er tilstrækkelige til at basere en planlægning på.

Øvrige naturdata vil kunne inddrages til belysning af lokale forhold i forbindelse med gennemførelsen af planerne. Hvis der for konkrete arealer skal indgås aftaler eller træffes afgørelser, skal den ansvarlige myndighed foretage en konkret vurdering for de pågældende arealer.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

4. Datagrundlag – fugle

DOF-Nordsjælland anbefaler en mere præcis kortlægning af fuglearterne på udpegningsgrundlaget. DOF-Nordsjælland undrer sig over, at data indsamlet i forbindelse med deres caretakerprojekt 2004-2012 og senere indsamlede data for udpegningsarterne ikke indgår i Basisanalysen. DOF-Nordsjælland mener desuden, at det er vigtigt at udpegningsarterne følges og optælles lokalt. Desuden undrer DOF-Nordsjælland sig over, at planforslaget kun indeholder beskrivelse af levestedernes tilstand for plettet rørvagtel, som efter DOF-Nordsjællands vurdering ikke har ynglet i området i de sidste ca. 30 år, mens der savnes beskrivelse af levestederne for de øvrige udpegningsarter.

Ynglefuglene på områdernes udpegningsgrundlag er overvåget i det nationale overvågningsprogram – NOVANA. I basisanalyserne er der præsenteret årlige data frem til 2009.

For perioden 2010-12 er disse suppleret med data for de arter, der er overvåget de pågældende tre år. Da ikke alle ynglefugle overvåges hvert år, men med forskellige kadencer dækker datasættet fra 2010-12 ikke alle arter. For de tilbagevendende trækfuglene er der medtaget data frem til og med 2009.

Datagrundlag for de yngle- og trækfugle, der indgår på Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er indsamlet og kvalitetssikret i forbindelse med det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Det har været afgørende for Naturstyrelsen, at data, der anvendes til den overordnede statslige planlægning, er ensartede, landsdækkende og kvalitetssikrede data. Øvrige data, som f.eks. i DOF-basen, vil kunne finde anvendelse til belysning af lokale forhold i forbindelse med gennemførelsen af planerne.

For 16 af de mest truede danske ynglefugle er der udviklet et tilstandsvurderingssystem for arternes levesteder. Denne tilstandsvurdering anvendes i Natura 2000-planerne til sikring og forbedring af disse arters levesteder i områder, hvor de er på udpegningsgrundlaget. Der vil i de kommende år blive kortlagt flere levesteder for de 16 arter, ligesom Naturstyrelsen forventer, at der udvikles yderligere tilstandssystemer for andre ynglefugle.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

5. Indsatsprogram – naturtyper

Nordsjællands Landboforening anbefaler, at der i videst muligt omfang bruges lokale aktører til konkrete plejetiltag, herunder bl.a. til iværksættelse af græsning og til bekæmpelse af invasive arter.

Natura 2000-planerne fastlægger som udgangspunkt hverken det konkrete omfang, lokaliseringen af den konkrete indsats eller karakteren af den endelige indsats. Nordsjællands Landboforening anbefales derfor at rette henvendelse til de kommuner, der skal gennemføre planerne.

Gribskov kommune gør opmærksom på, at det i dette område kan blive meget vanskeligt at gennemføre den foreslåede indsats om at bidrage til at sikre sammenhæng mellem forekomster af visse lysåbne naturtyper dels fordi, at de kortlagte forekomster af de pågældende naturtyper mange steder er meget få og små, og dels fordi, at det ikke forventes at kunne ske ved frivillighed.

Planerne fastlægger som udgangspunkt hverken det konkrete omfang, lokaliseringen af den konkrete indsats eller karakteren af den endelige indsats.

Indsatsen vil i videst muligt omfang blive gennemført ved frivillige aftaler.

Langt størstedelen af den foreslåede indsats skal gennemføres på allerede naturbeskyttede arealer, der ikke kan indgå i den intensive landbrugsdrift, og hvor den ønskede indsats og de tilknyttede tilskudsordninger giver mulighed for tilskud og fuld finansiering af projektudgifter.

Det er Naturstyrelsens vurdering, at etablering af ny natur vil ske i tilknytning til eksisterende natur og derfor kun meget begrænset omfang vil kunne få betydning for andre lodsejere ved f.eks. regulering efter husdyrgodkendelsesloven.

Naturbeskyttelsesloven hjemler muligheden til at pålægge en bestemt drift, hvis det er nødvendigt for at gennemføre Natura 2000-planen. Indebærer en indsats, at den eksisterende drift skal ændres, og kan der ikke indgås en frivillig aftale herom, vil det udløse erstatning for dokumenterede tab.

Naturstyrelsen minder om, at det er en fælles opgave for kommuner og offentlige lodsejere at aftale nærmere på hvilke arealer og i hvilke kommuner, den konkrete indsats skal foregå. Emnerne er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

En forening peger på nogle konkrete steder med lysåben natur, hvor det af hensyn til artsrigdom og naturtyper særligt ønskes, at der bliver iværksat græsning mv. Foreningen foreslår desuden nogle konkrete principper og forvaltningsmetoder som grundlag for at skabe naturmæssige forbindelser mellem forekomster af nogle af naturtyperne i området.

DOF-Nordsjælland støtter, at det for skovnaturtyperne i særlige tilfælde kan blive nødvendigt at ophøre med skovdrift for at opfylde direktivforpligtelsen og ønsker urørt skov af en vis størrelse for, at det gavner udpegningsarterne. I den forbindelse ser DOF-Nordsjælland meget gerne Grib sø Bakker udlagt som urørt skov.

Natura 2000-planerne fastlægger som udgangspunkt hverken det konkrete omfang, lokaliseringen af den konkrete indsats eller karakteren af den endelige indsats. Det er samtidigt sådan, at retningslinjerne for skovbevoksede, fredskovpligtige arealer er indskrevet i Natura 2000-planerne 2009-15 og er gældende til og med 2021. Indsatsen efter det aktuelle forslag til Natura 2000-plan omfatter ikke disse arealer, og langt størstedelen af områdets skovbevoksede arealer ligger netop i fredskov - inkl. Grib sø Bakker.

6. Virkemidler og finansiering

Hillerød Kommune tager forslaget til Natura 2000-plan 2016- 2021 til efterretning. Kommunen tager dog forbehold for, at kommunens bidrag til finansiering af indsatsen fra og med 2016 er afhængig af, at der tildeles DUT-midler til Natura 2000-arbejdet.

Naturstyrelsens har noteret sig Hillerød kommunes synspunkter og kan oplyse, at styrelsen har sikret sig, at der er overensstemmelse mellem den krævede indsats og de økonomiske ressourcer, der er til rådighed for gennemførelsen af planerne. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Nordsjællands Landboforening anbefaler ændringer til støtteordninger, så de "aflønner" lodsejeren efter bidrag til biodiversitet og naturværdi. Således, at ordningerne mere erstatter efter værdien af den ønskede og gennemførte plejeindsats, end efter værdien af den opgivne produktion.

Naturstyrelsen kan oplyse, at det er politisk besluttet, at den konkrete indsats til at gennemføre Natura 2000-planerne, i videst muligt omfang skal ske med frivillige tilskudsordninger. Udarbejdelse og justering af de tilskudsordninger, som gennemførelsen kommer til at bygge på, ligger imidlertid uden for høringen over Natura 2000-planerne. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

Morten Flygenring Larsen anbefaler, at Naturstyrelsen generelt arbejder for naturtiltag ad frivillighedens vej.

Naturstyrelsen kan nævne, at det er politisk besluttet, at den konkrete indsats til at gennemføre Natura 2000-planerne, i videst muligt omfang skal ske med frivillige aftaler. Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

7. Lodsejerinddragelse

Morten Flygenring Larsen appellerer til dialogbaseret udvikling af vores miljø med faglighed og saglighed i højsædet.

Naturstyrelsen er enig i behovet for dialog og samarbejde. Miljømålsloven indeholder krav om offentlig høring over såvel de statslige planer som de opfølgende handleplaner og krav om, at de kommunale handleplaner indeholder en plan for interessentinddragelse.

Naturstyrelsen har i forbindelse med de forskellige trin i planprocessen for de statslige Natura 2000-planer været i dialog med interessenter på nationalt niveau og regionalt niveau. Det har været målsætningen i hele planprocessen at inddrage synspunkter og holdninger så godt som muligt. Erfaringerne fra denne høringsproces vil blive evalueret.

Natura 2000-planerne fastlægger som udgangspunkt hverken det konkrete omfang, lokaliseringen af den konkrete indsats eller karakteren af den endelige indsats.

De kommunale handleplaner skal fremover i højere grad skal være redskab for en forventningsafstemning med organisationer og lodsejere, således at kommunerne får mere tid til dialog og lokal inddragelse, der primært vil være forbundet med de konkrete projekter, der skal udmønte Natura 2000-planen og strække sig over hele planperioden.

Når planerne skal føres ud i livet, indgår kommunerne i dialog med de lokale lodsejere om den konkrete lokalisering af et projekt samt brug af forvaltningsmetoder og virkemidler.

Emnet er uddybet i Naturstyrelsens generelle høringsnotat, som kan læses på styrelsens hjemmeside.

8. Lovgrundlag – opfølgning af planerne

DOF-Nordsjælland gør opmærksom på, at man mener, at visse aktiviteter som led i den hidtidige skovdrift i området strider mod målsætningerne for ynglefuglene hvepsevåge og rødrygget

tornskade. Det handler dels om fældning af store bøgetræer og tynding i ældre bøgebevoksninger og dels om metoden ved gennemførelse af rydninger i skoven.

De nævnte aktiviteter pågår alene på fredskovspligtige arealer. Indsatsen er fastlagt i skovhandleplanen, som gælder frem til 2021. Den er således ikke omfattet af denne høring. Naturstyrelsen skal for en ordens skyld alligevel oplyse, at udover anlæggelse af en række erstatningsbiotoper har enheden ændret praksis ifm afdrift af gammelt nåletræ, således at hugstaffaldet nu skubbes sammen i ranker til gavn for den rødryggede tornskade. Ligeledes fører hydrologiprojekter til dannelse af et antal randzoner, som vil udvikle sig til gode fuglelokaliteter. For så vidt angår skovningen af hugstmoden skov, så følges skovnaturplanen, og principperne for naturnær drift, og om end enkelte bevoksninger vil blive forynget, så opstår der jo samtidig nye lokaliteter med gammel skov andre steder, og enheden ser således skovene som dynamiske enheder, hvor de gode levesteder vil skifte over tid og sted.

9. Anden lovgivning

Nordsjællands Landboforening anbefaler, at de kommunale forvaltninger i Nordsjælland, hvor dyretrykket er meget lavt, bør udvise imødekommenhed ved behandling af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven. Dette anbefales for at sikre, at der i nærheden af Natura 2000-områderne vil være tilstrækkeligt med dyr til rådighed til at gennemføre afgrænsning i områderne.

Naturstyrelsen gør opmærksom på, at husdyrgodkendelsesloven ikke reguleres via Natura 2000-planlægningen. Forslag til, hvorledes loven bør administreres, ligger derfor udenfor denne høring. Kommunen er myndighed for afgørelser efter husdyrgodkendelsesloven.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N133, Gribskov, Esrum Sø og Snævret Skov

De indkomne bemærkninger har ikke givet anledning til ændringer i Natura 2000-planen. Der er foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne hørings svar til Natura 2000-planforslaget N133, Gribskov, Esrum Sø og Snævret Skov

- 20150504135900841 - Gribskov Kommune
- 20150409102927771 - Hillerød Kommune
- 20150504194210263 - Nordsjællands Landboforening
- 20150409200847932 - DOF-Nordsjælland
- En forening
- 20150410101611176 - Michael Ingels Andreasen
- 20150504211123575 - Morten Flygenring Larsen